

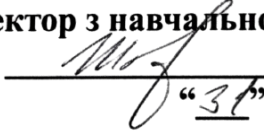
**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра іноземної філології та бізнес-комунікацій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО
"31" 08 2026 р.

ТЕОРІЯ МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність:	В11 Філологія (спеціалізація: В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	«Англійська мова в міжнародній комунікації»
Освітній рівень:	другий (магістерський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	англійська
Семестр викладання	I

**Івано-Франківськ
2026**

РОЗРОБНИК:

викладач кафедри іноземної філології
та бізнес-комунікацій

Ольга ВІРСТЮК

доцент кафедри іноземної філології
та бізнес-комунікацій,
кандидат філологічних наук, доцент

Ірина МІСЯГІНА

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри іноземної філології
та бізнес-комунікацій
протокол № 1 від 31 серпня 2026 р.

Завідувач кафедри

Василь БОЙЧУК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОП

Маркіян ТХІР

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 31 серпня 2026 р.

e-mail	olha.virstiuk@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	202
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=7597

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна «Теорія мовної комунікації» є обов'язковою дисципліною циклу професійної підготовки здобувачів 2-го (магістерського) освітнього рівня галузі знань *В Культура, мистецтво та гуманітарні науки*, спеціальності *В11 Філологія (спеціалізація: В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)* за освітньою програмою «*Англійська мова в міжнародній комунікації*». Вона викладається в 1 семестрі, обсяг 6 кредитів.

Дисципліна «Теорія мовної комунікації» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти системного уявлення про теоретичні засади, принципи та механізми мовної комунікації як складного міждисциплінарного явища. Курс розглядає комунікацію на перетині лінгвістики, прагматики, дискурсології, соціолінгвістики, семіотики, психології та сучасних комунікативних студій.

У межах дисципліни висвітлюються основні поняття й теорії мовної комунікації, структура та моделі комунікативного процесу, типи і форми комунікації, теорія мовленнєвих актів, комунікативні інтенції, прагматичне значення, комунікативні стратегії й тактики, експресивні, емоційні та логічні засоби мовлення, вербальна, невербальна та паравербальна комунікація, текст і дискурс, комунікативні жанри, професійна та академічна комунікація, міжкультурна, медійна, цифрова та мультимодальна комунікація.

Особлива увага приділяється практичному застосуванню теоретичних положень до аналізу автентичного мовного, мовленнєвого та комунікативного матеріалу. Здобувачі опановують методи виявлення та інтерпретації комунікативних інтенцій, мовленнєвих актів, прагматичних ефектів, комунікативних стратегій і тактик, аналізують комунікативні бар'єри та невдачі, тексти й дискурси різних типів, а також розробляють ефективні комунікативні стратегії відповідно до конкретної ситуації та цільової аудиторії.

Дисципліна сприяє розвитку критичного й аналітичного мислення, дослідницьких умінь, креативності, навичок командної та самостійної роботи, а також формуванню здатності ефективно здійснювати академічну, професійну, міжкультурну та міждисциплінарну комунікацію державною та іноземною мовами.

Мета дисципліни – сформувати у здобувачів системні та поглиблені знання про теоретичні засади, принципи й механізми мовної комунікації, а також розвинути здатність критично аналізувати, інтерпретувати й застосовувати теоретичні положення під час дослідження мовного, мовленнєвого та комунікативного матеріалу в академічному, професійному, міжкультурному та інших комунікативних контекстах.

Завдання курсу:

- ознайомити здобувачів із основними поняттями, категоріями, принципами та теоретичними підходами до вивчення мовної комунікації;
- розглянути основні теорії, моделі, типи та форми комунікації та сформувати здатність застосовувати їх для аналізу конкретних комунікативних ситуацій;

- сформувати розуміння сутності комунікативного та мовленнєвого актів, комунікативної інтенції та прагматичного значення;
- розвинути вміння виявляти, аналізувати й оцінювати комунікативні стратегії та тактики;
- сформувати здатність аналізувати експресивні, емоційні, логічні та риторичні засоби мови й визначати їхній прагматичний та комунікативний ефект;
- ознайомити з особливостями вербальної, невербальної та паравербальної комунікації та сформувати навички їх комплексного аналізу;
- розвинути вміння аналізувати текст і дискурс, їхню структуру, комунікативні функції, учасників, контекст та жанрові характеристики;
- розглянути особливості академічної, наукової, професійної, інституційної, медійної, цифрової та міжкультурної комунікації;
- сформувати здатність виявляти комунікативні бар'єри та причини комунікативних невдач, а також визначати шляхи їх запобігання та подолання;
- розвинути критичне мислення, здатність порівнювати різні лінгвістичні та комунікативні підходи й критично оцінювати теоретичні положення та результати досліджень;
- сформувати дослідницькі вміння, зокрема здатність формулювати дослідницькі питання, добирати відповідні методи, збирати й аналізувати мовний та комунікативний матеріал, формулювати обґрунтовані висновки;
- розвинути здатність ефективно комунікувати в академічному, професійному та міждисциплінарному середовищі, адаптуючи комунікативні стратегії до різних аудиторій і ситуацій;
- розвинути креативність шляхом виконання аналітичних, дослідницьких і практичних проєктів та розроблення оригінальних комунікативних рішень;
- сформувати навички використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, опрацювання, аналізу та представлення інформації у сфері мовної комунікації.

Студент повинен знати:

- основні поняття, категорії, принципи та термінологію теорії мовної комунікації;
- основні теоретичні підходи, лінгвістичні напрями та школи, дослідницькі парадигми, релевантні до вивчення мовної комунікації;
- структуру, компоненти та механізми комунікативного процесу, зокрема процеси кодування, декодування та зворотного зв'язку;
- основні моделі, типи та форми людської комунікації;
- теоретичні засади комунікативного та мовленнєвого актів, зокрема локутивного, іллокутивного та перлокутивного актів;
- поняття комунікативної інтенції, прагматичного значення, імплікатури, пресупозиції та контекстуального значення;
- основні комунікативні стратегії й тактики та принципи ефективної комунікації;
- роль експресивних, емоційних, логічних і риторичних засобів мови у досягненні певного прагматичного ефекту;
- основні види вербальної, невербальної та паравербальної комунікації та принципи їхньої взаємодії;

- теоретичні засади аналізу тексту й дискурсу, взаємозв'язок тексту, дискурсу, контексту та комунікативної ситуації;
- основні характеристики комунікативних і мовленнєвих жанрів, академічного, наукового, професійного, інституційного та медійного дискурсу;
- принципи та проблеми міжкультурної комунікації, роль культурних чинників у комунікативній поведінці;
- особливості цифрової, комп'ютерно-опосередкованої та мультимодальної комунікації;
- основні типи та причини комунікативних бар'єрів, невдач і конфліктів, принципи їх запобігання та подолання;
- основні методи та методологічні принципи аналізу мовного, мовленнєвого та комунікативного матеріалу.

Студент повинен **вміти**:

- коректно й доречно використовувати спеціальну термінологію теорії мовної комунікації в академічному, професійному та науковому спілкуванні;
- критично порівнювати й оцінювати різні теорії, моделі, підходи та напрями дослідження мовної комунікації;
- аналізувати структуру та компоненти комунікативних ситуацій, визначати їхніх учасників, цілі, канали, коди та контекстуальні чинники;
- виявляти й інтерпретувати мовленнєві акти, комунікативні інтенції, прагматичні значення, імплікатури та пресупозиції в автентичних текстах і комунікативних ситуаціях;
- аналізувати комунікативні стратегії й тактики та оцінювати їхню ефективність у досягненні певної прагматичної мети;
- виявляти й інтерпретувати експресивні, емоційні, логічні та риторичні засоби мови й пояснювати їхній вплив на адресата;
- аналізувати вербальні, невербальні та паравербальні засоби комунікації та визначати їхню роль у створенні загального комунікативного ефекту;
- виявляти комунікативні бар'єри та причини комунікативних невдач, розробляти відповідні стратегії розв'язання комунікативних проблем і конфліктів;
- аналізувати автентичні тексти й дискурси різних типів, визначаючи їхню структуру, комунікативну мету, учасників, контекстуальні чинники та мовні особливості;
- створювати, аналізувати, адаптувати та редагувати тексти різних стилів і жанрів відповідно до їхньої комунікативної мети, цільової аудиторії та контексту;
- ефективно здійснювати академічну, професійну, міжкультурну та міждисциплінарну комунікацію, адаптуючи комунікативні стратегії до різних аудиторій;
- проводити самостійне дослідження мовних і комунікативних явищ, формулювати дослідницькі питання та добирати відповідні дослідницькі підходи й методи;
- збирати, систематизувати, аналізувати та інтерпретувати мовний, мовленнєвий і комунікативний матеріал та формулювати обґрунтовані висновки;

- здійснювати пошук, критично оцінювати, опрацьовувати та узагальнювати інформацію з наукових, професійних і цифрових джерел;
- використовувати інформаційно-комунікаційні технології для аналізу, опрацювання, представлення та обговорення мовного й комунікативного матеріалу;
- чітко, логічно та аргументовано презентувати й обґрунтовувати результати власного аналізу та дослідження державною та іноземною мовами;
- ефективно працювати самостійно та в команді під час виконання дослідницьких, аналітичних і комунікативних завдань;
- генерувати творчі та доцільні комунікативні рішення для розв'язання складних проблем у професійному, академічному та міжкультурному середовищі.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Англійська мова в міжнародній комунікації», введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила» 01 вересня 2025 року)

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ЗК1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
ЗК2. Здатність бути критичним і самокритичним.	ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціальні, особистісні та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
ЗК3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.
ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ЗК5. Здатність працювати в команді та автономно.	ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.
ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.	ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.
ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.
ЗК9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.
ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).	
ЗК11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.	ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	
СК1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.	
СК3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.	

СК4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.	
СК6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.	
СК7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. СК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1		
Семестр	1		
Кількість кредитів ЄКТС	6		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	30 (в годинах)	6 (в годинах)
	семінари, практичні	30 (в годинах)	6 (в годинах)
Самостійна робота		120 (в годинах)	168 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	екзамен (тестування)		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
	Сучасна зарубіжна література
	Управління проєктами
	Кваліфікаційна робота

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Lecture 1. Theory of Language Communication: Scope, Key Concepts and Research Approaches (The object and subject of language communication theory; key concepts and terminology; communication as an interdisciplinary field; major linguistic and communicative approaches and research paradigms; the relationship between communication theory, linguistics, pragmatics, sociolinguistics, semiotics and discourse studies.) (2 hours)

Lecture 2. Language and Communication (Language as a means and instrument of human communication; language, speech and speech activity; the communicative functions of language; language as a sign system; the relationship between language, thought and communication; verbal and non-verbal means of communication.) (2 hours)

Lecture 3. The Structure of the Communication Process (The communication process and its basic components: sender, receiver, message, code, channel, context and feedback; encoding and decoding; communicative intention; communicative competence; conditions for successful communication.) (2 hours)

Lecture 4. Major Models and Types of Communication (Linear, interactional and transactional models of communication; major theories and models of human communication; interpersonal, group, mass, institutional and intercultural communication; oral and written, direct and mediated, formal and informal communication.) (2 hours)

Lecture 5. The Communicative Act and Speech Act Theory (The communicative act as a basic unit of communication; communicative intention; locutionary, illocutionary and perlocutionary acts; direct and indirect speech acts; felicity conditions; the role of the speaker and the recipient in communication.) (2 hours)

Lecture 6. Pragmatics and Contextual Meaning (Pragmatics as the study of language in use; context and meaning; the Cooperative Principle and conversational maxims; implicature and presupposition; explicit and implicit meaning; the Politeness Principle and pragmatic competence.) (2 hours)

Lecture 7. Communicative Strategies, Tactics and Pragmatic Effects (The concepts of communicative strategy and communicative tactic; strategic planning of communication; cooperative and competitive strategies; persuasion, argumentation and influence; communicative effectiveness; achieving intended pragmatic results.) (2 hours)

Lecture 8. Expressive, Emotional and Logical Means of Communication (Expressiveness and emotionality in language; logical organisation of speech; linguistic means of persuasion and influence; stylistic devices and rhetorical techniques; verbal behaviour and speech techniques; the relationship between linguistic form and pragmatic effect.) (2 hours)

Lecture 9. Communication Failures, Barriers and Conflict (Types and causes of communication barriers; linguistic, psychological, social and cultural barriers; misunderstanding and communicative failure; conflict communication; communicative adaptation; strategies for preventing and resolving communication problems.) (2 hours)

Lecture 10. Non-Verbal and Paraverbal Communication (Body language, gestures, facial expressions, posture and eye contact; proxemics and haptics; voice, intonation, tempo, pauses and other paraverbal means; the interaction of verbal and non-verbal communication; cultural specificity of non-verbal behaviour.) (2 hours)

Lecture 11. Text, Discourse and Communicative Interaction (Text and discourse as objects of communicative analysis; text structure, cohesion and coherence; discourse and context; participants and communicative roles; communicative goals and settings; major types of discourse and principles of discourse analysis.) (2 hours)

Lecture 12. Communication Genres and Professional Discourse (The concepts of speech and communication genres; genre conventions and communicative norms; academic, professional, scientific, media and institutional discourse; communication in professional and interdisciplinary environments; communicative roles and audience adaptation.) (2 hours)

Lecture 13. Intercultural Communication (Culture and communication; cultural values and communicative behaviour; cultural differences and communicative norms; stereotypes and intercultural barriers; high-context and low-context communication; intercultural communicative competence and adaptation.) (2 hours)

Lecture 14. Media, Digital and Multimodal Communication (Traditional and digital media communication; computer-mediated communication; social media discourse; multimodality and the interaction of verbal, visual and other semiotic resources; online identity; digital communication practices and challenges.) (2 hours)

Lecture 15. Methods and Applications of Communication Analysis (Methods and principles of linguistic and communicative analysis; analysis of communicative situations, texts and discourse; selection of appropriate research approaches and methods; critical evaluation and interpretation of communicative data; contemporary trends in language communication research.) (2 hours)

Зміст практичних занять

Practical Class 1. Seminar: Key Concepts and Research Approaches in Language Communication (2 hours)

Discussion of the fundamental concepts of language communication theory; comparison of major linguistic and communicative approaches; work with academic definitions and terminology; identification of the interdisciplinary connections of communication studies; critical discussion of different research perspectives.

Practical Class 2. Seminar: Language as a Communicative System (2 hours)

Analysis of the communicative functions of language in authentic examples; identification of verbal and non-verbal means of communication; comparison of language and speech phenomena; practical tasks focused on analyzing language use in different communicative situations.

Practical Class 3. Workshop: Analyzing the Structure of Communication (2 hours)

Identification of the sender, receiver, message, code, channel, context and feedback in selected communicative situations; analysis of communicative intentions and decoding processes; modelling successful and unsuccessful communication; discussion of factors influencing communicative effectiveness.

Practical Class 4. Seminar: Communication Models and Types in Practice (2 hours)

Comparison and application of major communication models to authentic situations; classification of different types and forms of communication; group analysis of interpersonal, institutional and mediated communication; presentation and discussion of selected communication cases.

Practical Class 5. Workshop: Speech Acts and Communicative Intentions (2 hours)

Identification and classification of speech acts in authentic dialogues and texts; analysis of direct and indirect speech acts; interpretation of communicative intentions; role-playing activities demonstrating different illocutionary purposes and communicative effects.

Practical Class 6. Seminar: Pragmatic Meaning and Communication in Context (2 hours)

Analysis of contextual meaning, implicatures and presuppositions; identification of violations of conversational maxims; interpretation of indirect and ambiguous utterances; discussion of politeness strategies; practical contextual analysis of authentic communication.

Practical Class 7. Workshop: Communicative Strategies and Tactics (2 hours)

Identification of communicative strategies and tactics in authentic interactions; analysis of persuasion, argumentation and influence; comparison of effective and ineffective communicative behaviour; group task involving the development of communication strategies for specific professional or public situations.

Practical Class 8. Workshop: Achieving the Intended Pragmatic Effect (2 hours)

Analysis of expressive, emotional and logical means in spoken and written communication; identification of rhetorical and stylistic devices; practical exercises in modifying utterances to achieve different pragmatic effects; preparation and presentation of short persuasive messages.

Practical Class 9. Seminar: Communication Problems and Conflict Resolution (2 hours)

Analysis of communicative failures and barriers in selected cases; identification of their linguistic, psychological, social and cultural causes; discussion of alternative solutions; role-playing activities focused on conflict prevention, communicative adaptation and problem-solving.

Practical Class 10. Workshop: Analysing Non-Verbal and Paraverbal Communication (2 hours)

Observation and interpretation of gestures, facial expressions, posture, eye contact and voice characteristics; comparison of verbal and non-verbal messages; analysis of communicative inconsistencies; practical role-playing activities focused on effective non-verbal behaviour.

Practical Class 11. Seminar: Text and Discourse Analysis (2 hours)

Practical analysis of authentic texts and discourse fragments; identification of participants, communicative goals, contextual factors and discourse strategies; analysis of cohesion and coherence; comparison of different discourse types; formulation of analytical conclusions.

Practical Class 12. Workshop: Communication Genres and Professional Interaction (2 hours)

Comparative analysis of academic, scientific, professional and media genres; identification of genre-specific linguistic and communicative features; adaptation of texts and messages for different audiences; simulation of professional and interdisciplinary communication situations.

Practical Class 13. Seminar: Intercultural Communication and Communicative Adaptation (2 hours)

Analysis of intercultural communication cases; comparison of culture-specific communicative norms; identification of stereotypes and intercultural barriers; discussion of misunderstandings caused by cultural differences; simulation activities focused on communicative adaptation.

Practical Class 14. Workshop: Digital and Multimodal Communication Analysis (2 hours)

Analysis of social media posts, online discussions and other forms of computer-mediated communication; identification of verbal, visual and multimodal strategies; comparison of online and face-to-face communication; practical evaluation of digital communicative behaviour and etiquette.

Practical Class 15. Seminar: Integrated Communication Analysis (2 hours)

Comprehensive analysis of a selected communicative situation, text or discourse; application of theoretical concepts, communication models and analytical methods; identification of speech acts, strategies, pragmatic effects, expressive means and contextual factors; presentation, critical discussion and evaluation of analytical findings.

Зміст самостійної роботи здобувачів

1. Communication in Everyday Life: A Mini-Research Project (4 hours)

Observe and analyse several everyday communicative situations. Identify the participants, communicative goals, channels, verbal and non-verbal means, and factors influencing the effectiveness of communication.

2. The Evolution of Communication Theories (4 hours)

Prepare a short research project or presentation tracing the development of major theories and models of communication and their relevance to contemporary communication studies.

3. Language and Communication: An Analytical Essay (4 hours)

Write an essay discussing the role of language in human communication and analysing the relationship between language, thought, culture and social interaction.

4. Comparing Communication Models (4 hours)

Select two or three major communication models and compare their structure, principles, advantages and limitations. Illustrate your analysis with real-life examples.

5. Communication Breakdown: A Case Study (4 hours)

Find or create an example of unsuccessful communication and analyse the reasons for communicative failure. Suggest possible strategies for improving the situation.

6. Speech Acts in Authentic Communication (4 hours)

Collect examples of speech acts from films, television programmes, interviews, podcasts or literary works. Classify them and analyze their communicative functions and intended effects.

7. The Art of Saying Without Saying: Indirect Communication (4 hours)

Investigate the use of indirect speech acts, implicatures and implicit meanings in authentic communication. Present your findings using selected examples.

8. Communication and Context: A Comparative Analysis (4 hours)

Choose several identical or similar utterances and demonstrate how their meaning changes depending on the communicative context, participants and situation.

9. Politeness in Communication: A Cross-Cultural Study (4 hours)

Investigate and compare politeness strategies in English-speaking and Ukrainian communicative cultures. Identify similarities, differences and possible sources of misunderstanding.

10. Communicative Strategies in Public Communication (4 hours)

Analyze a public speech, interview, debate, or presentation and identify the communicative strategies and tactics used by the speaker to influence the audience.

11. Persuasion and Argumentation: An Analytical Project (4 hours)

Select an authentic persuasive text, speech, or media message. Analyze the linguistic, logical, and rhetorical means used to influence the recipient.

12. Expressive Language and Pragmatic Effect (4 hours)

Choose an authentic text or speech and investigate the expressive, emotional and stylistic means used to produce a particular communicative and pragmatic effect.

13. Creating an Effective Persuasive Message (4 hours)

Design a short persuasive speech, written message or multimedia text for a specific audience and communicative purpose. Comment on the strategies and linguistic means you have used.

14. Non-Verbal Communication in Different Cultures (4 hours)

Conduct a mini-research project on gestures, facial expressions, eye contact, personal space or other forms of non-verbal communication in different cultures.

15. When Words and Body Language Disagree (4 hours)

Analyse several examples of communicative situations in which verbal and non-verbal messages contradict each other. Explain how such inconsistency influences interpretation.

16. Voice as a Communicative Instrument (4 hours)

Investigate the role of intonation, stress, tempo, pauses and voice quality in communication. Analyse how changes in vocal characteristics can influence the meaning and pragmatic effect of an utterance.

17. Conflict Communication: Causes and Solutions (4 hours)

Analyse a real or fictional communicative conflict. Identify its causes, participants' strategies and possible ways of preventing or resolving the conflict.

18. Communicating in a Professional Environment (4 hours)

Investigate the main characteristics of professional communication in a selected field. Prepare recommendations for effective communication with colleagues, clients or representatives of other professional groups.

19. Academic Communication and Academic Discourse (4 hours)

Analyse the communicative features of academic discourse. Compare selected examples of academic texts or presentations and identify their linguistic, structural and pragmatic characteristics.

20. Communication Across Disciplines (4 hours)

Compare communication practices and specialised terminology used in two different professional or academic fields. Discuss the challenges of interdisciplinary communication.

21. Genre and Communication: A Comparative Study (4 hours)

Select texts belonging to different communicative genres and compare their structure, language, audience, communicative purpose and genre conventions.

22. Analysing a Media Discourse (4 hours)

Select an article, news report, interview, advertisement or other media text and conduct a communicative analysis focusing on participants, goals, strategies, language and potential influence on the audience.

23. Social Media as a Communicative Environment (4 hours)

Conduct a small-scale study of communication on a selected social media platform. Analyse linguistic features, interaction patterns, communicative strategies and audience engagement.

24. Multimodal Communication Project (4 hours)

Create or analyse a multimodal message combining verbal, visual and other semiotic resources. Explain how different modes interact to create meaning and achieve a communicative purpose.

25. Online versus Face-to-Face Communication (4 hours)

Write a comparative essay or prepare a research project analysing the similarities and differences between digital and face-to-face communication.

26. Intercultural Communication: A Case Analysis (4 hours)

Analyse a real or fictional case of intercultural misunderstanding. Identify the cultural and communicative factors involved and suggest strategies for successful intercultural interaction.

27. Stereotypes and Communication (4 hours)

Write an analytical essay discussing the influence of cultural, social or professional stereotypes on communication. Support your ideas with examples from authentic communication or media.

28. Discourse Analysis Project (4 hours)

Select a short authentic discourse, such as an interview, conversation, public speech or online discussion, and conduct an independent analysis of its participants, context, structure, communicative strategies and linguistic features.

29. Communication Research Design (4 hours)

Develop a small-scale research project on a selected issue in language communication. Formulate a research question, define the object and subject of the study, select appropriate methods and explain the expected results.

30. My Communication Portfolio: An Integrated Analytical Project (4 hours)

Prepare a portfolio containing several examples of different types of communication and provide a comprehensive analysis of their structure, participants, context, speech acts, strategies, pragmatic effects and verbal or non-verbal features.

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	120	168
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	30	78
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	30	30
Підготовка звітів з практичних робіт	-	-
Підготовка до поточного контролю	-	-
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	60	60

ПОЛІТИКА КУРСУ

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#).

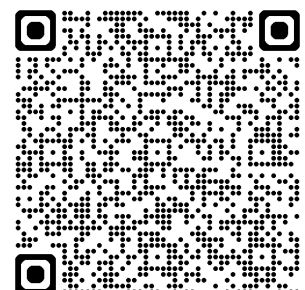
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно з “Положенням про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання

(отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). Ознайомитись з “Політикою академічної доброчесності” - за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#).

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про

порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час вивчення дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання здобувачів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами. ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціальні, особистісні та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування. ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня. ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для	Проблемно-орієнтоване навчання – постановка проблемних питань і комунікативних проблем, що потребують критичного осмислення теоретичних положень та пошуку аргументованих рішень. Кейс-метод (case study) – аналіз реальних або змодельованих комунікативних ситуацій, комунікативних невдач, конфліктів, міжкультурних непорозумінь та професійних комунікативних ситуацій. Дискурсивно-аналітичний метод – самостійний аналіз автентичних текстів, діалогів, публічних виступів, медіатекстів, інтернет-комунікації з урахуванням їхньої структури, контексту, комунікативних стратегій та прагматичного потенціалу. Метод комунікативного моделювання – моделювання комунікативних ситуацій із визначенням ролей учасників, комунікативних цілей, стратегій і тактик та	Усне опитування; аналіз комунікативних кейсів; аналітичний коментар до автентичного матеріалу; взаємооцінювання та самооцінювання за визначеними критеріями; підсумковий інтегрований контроль

досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації. ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці. ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації. ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних. ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються. ПРН 14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.	прогнозуванням можливих результатів комунікації. Сократичний діалог – організація навчальної дискусії через систему проблемних запитань, спрямованих на аргументацію, уточнення понять, виявлення суперечностей та формування власної позиції. Дебати та аргументативна дискусія – обговорення дискусійних питань теорії та практики комунікації з обов’язковим використанням аргументів і доказів. Проектне навчання – виконання індивідуальних і групових дослідницьких та творчих проєктів із самостійним визначенням проблеми, добором матеріалу, методів аналізу та представленням результатів. Дослідницький метод – самостійний пошук, відбір, систематизація та аналіз мовного й комунікативного матеріалу, формулювання дослідницьких питань і висновків. Порівняльно-аналітичний метод – зіставлення різних моделей, теорій, типів комунікації, комунікативних стратегій, жанрів і дискурсів. Рольова симуляція (role-play) – відтворення професійних, академічних, міжкультурних та конфліктних	
--	---	--

ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу. ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.	комунікативних ситуацій із подальшим аналізом комунікативної поведінки учасників. Рефлексивне навчання – осмислення власних комунікативних стратегій, результатів виконаних завдань, труднощів та способів удосконалення комунікативної діяльності. Мультимодальний аналіз – дослідження взаємодії вербальних, візуальних, аудіальних та інших семіотичних засобів у сучасній комунікації.	
---	---	--

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ РЕСУРСИ

Для вивчення навчальної дисципліни «Теорія мовної комунікації» необхідно:

- 1) проєктор або інший мультимедійний екран для демонстрації відео та презентацій;
- 2) хмарні сховища даних (Google Drive) для спільного доступу до великих файлів та групової роботи;
- 3) книги, що входять до програми навчального курсу.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	Всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється

«Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання (аудиторні заняття):

«відмінно»	Здобувач демонструє системні, глибокі та ґрунтовні знання теоретичних засад мовленнєвої та міжкультурної комунікації, вільно володіє відповідною термінологією, розуміє основні теорії, концепції та моделі комунікації. Уміє самостійно аналізувати комунікативні ситуації, визначати їхні особливості, причини комунікативних невдач і конфліктів, обґрунтовано добирати комунікативні стратегії та тактики. Успішно застосовує знання у практичних і професійних ситуаціях, демонструє високий рівень комунікативної та міжкультурної компетентності. Самостійно опрацьовує наукові джерела, критично аналізує інформацію та аргументовано представляє результати дослідження. Відповіді логічні, послідовні, аргументовані, без суттєвих помилок.
«добре»	Здобувач демонструє достатньо повні та систематизовані знання основних понять, теорій і моделей комунікації, володіє спеціальною термінологією. Уміє аналізувати основні комунікативні ситуації, визначати типи та причини конфліктів, застосовувати основні комунікативні стратегії й тактики. Здатний використовувати набуті знання у практичних та професійних ситуаціях і враховувати культурні особливості комунікації. Виконує дослідницькі та аналітичні завдання, проте окремі висновки можуть бути недостатньо обґрунтованими. Допускає незначні неточності або окремі помилки, які не впливають істотно на загальний результат.
«задовільно»	Здобувач демонструє базове знання основних понять і положень дисципліни, але має труднощі із систематизацією та застосуванням теоретичного матеріалу. Володіє основною термінологією, однак допускає неточності у визначеннях і поясненнях. Здатний за допомогою викладача аналізувати типові комунікативні ситуації та визначати основні види комунікації, конфліктів і комунікативних бар'єрів. Може застосовувати окремі комунікативні стратегії у стандартних ситуаціях. Виконує навчальні та практичні завдання переважно за зразком. Самостійний аналіз і аргументація є недостатньо розвиненими.
«незадовільно»	Здобувач демонструє фрагментарні та недостатні знання основних понять і теоретичних положень дисципліни, не володіє необхідною термінологією або використовує її неправильно. Не може самостійно пояснити основні моделі, принципи та закономірності комунікації, має значні труднощі під час аналізу комунікативних ситуацій і конфліктів. Не вміє належно застосовувати теоретичні знання на практиці, не розрізняє основні вербальні, невербальні та міжкультурні особливості комунікації. Не виконує або виконує на недостатньому рівні практичні й дослідницькі завдання, не демонструє навичок самостійного аналізу та аргументації.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У разі недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права

перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (екзамен) студент може отримати 40 балів. Здобувачі, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях, оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бацевич Ф.С. Нариси з лінгвістичної прагматики. Львів, 2010. 336 с.

2. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ : Академія, 2014. 343 с.
3. Загороднова В. Ф. Основи міжкультурної комунікації : навч. посіб. Бердянськ : БДПУ, 2018. 314 с.
4. Карпенко С. Д. Основи теорії мовної комунікації. Біла Церква : БНАУ, 2018. 140 с.
5. Косенко Ю. В. Основи теорії мовної комунікації. Суми : Сумський державний університет, 2011. 187 с.
6. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2012. 288 с.
7. Міжкультурна комунікація : методичні рекомендації до практичних завдань і самостійної роботи студентів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» другого (магістерського) рівня / уклад. Л. А. Євдокімова-Лисогор. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 34 с.
8. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації. Черкаси, 2011. 350 с.
9. Яшенкова О. В. Основи теорії мовної комунікації. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 312 с.
10. Carroll D. Psychology of Language. Brooks, Cole Publishing Company. 1999. 242 p.
11. Grice H. P. Studies in the Way of Words. Harvard University Press. 1989. 394 p.
12. Kramsch C. Language and Culture. Oxford University Press, Inc. 1998. 203 p.
13. Myholynets O. I. Fundamentals of the Theory of Speech Communication. Uzhhorod : Uzhhorod National University, 2021.
14. Perry John. Pragmatics. Cambridge : Cambridge University Press, 2011. 178 p.
15. Poluzhyn M.M., Vrabel T. T. Lectures on the Course “Basics of Speech Communication Theory”. Uzhhorod, 2006.
16. Ushchapovska I.V. The basics of speech communication theory : lecture notes. Sumy : Sumy State University, 2021. 119 p.
17. Yule George. Pragmatics. Oxford : Oxford University Press, 1999. 137 p.

Додаткова література

18. Гладуш Н. Ф. Прагматичні аспекти висловлювання і дискурсу. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2005. 200 с.
19. Семенюк О. А., Паращук В. Ю. Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб. Київ : Видавничий центр «Академія». 2010. 240 с.
20. Ariel M. Defining Pragmatics. New York. Cambridge University Press. 2010. 172 p.
21. Griffiths P. An Introduction to English Semantics and Pragmatics. Edinburgh. Edinburgh University Press. 2006. 264 p.
22. Handbook of Communication Competence / Ed. by Rickheit G., Strohner H. Berlin. New York : Moutonde Gruyter, 2008. 387 p.

23. Huang Y. Pragmatics. Oxford; New York : Oxford University Press, 2007. 186 p.
24. Szabó Z. G. Semantics vs. Pragmatics. Oxford : Clarendon Press; New York : N.Y. Oxford University Press, 2005. 164 p.